

פרשת ויחי

הקריאה האחרונה של יעקב ושל יוסף

"וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהִיָּה אֲ-לֵהִים עִמָּכֶם וְהִשִּׁיב אֶתְכֶם אֶל אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם" (בראשית מח, כא).

"וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו אָנֹכִי מֵת וְאֶ-לֵהִים פָּקֹד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב" (בראשית נ, כד).

אחרון דור המייסדים ונציג דור הבנים -יעקב ויוסף - נותנים את אותו הציווי לפני פטירתם מן העולם ומעבירים מסר של אמונה שהגאולה בוא תבוא. מסר זועק זהמעיד כאלף עדים שהמצב הנפלא של ישראל בארץ מצרים אינו אלא אשליה, ולמעשה בני ישראל כלואים במצרים. אף שיוסף הוא סגנו של פרעה אין הוא אלא עבדו.

יוסף אינו יכול לזוז ממצרים בלי הסכמתו של פרעה. כשהוא רוצה להביא את אביו לקבורה בארץ אבותיו הוא חייב לקבל אישור, ולא זו בלבד אלא שפרעה דואג למעטפת מלאה שתבטיח את חזרת המשפחה למצרים. כל כוחות מצרים מלווים את יוסף ואת אחיו בדרכם לקבור את אביהם: "וַיַּעַל יוֹסֵף לְקַבֵּר אֶת אָבִיו וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ כָּל עֶבְדֵי פְרֹעֶה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכָל זִקְנֵי אֶרֶץ מִצְרָיִם" (בראשית נ, ז). לכאורה זהו מסדר כבוד, אך בפועל משמש המסדר גם כמשטרה צבאית. בפסוק הבאמפורש שבני ישראל גם השאירו במצרים ערבים: "רַק טַפָּם וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן".

בני ישראל יושבים בכלוב, בכלא. כלא של זהב, כלוב 5 כוכבים, אבל כלוב ובית כלא. לכאורה כל ההבטחות הא-להיות של הקמת בית ישראל בארץ ישראל עלו בתוהו.

והנה באים יעקב ויוסף בשעתם האחרונה ומצווים את כל המשפחה להישאר נאמנים למורשת האבות, נאמנים לחלום, להתמלא בכוח אמונה חוצה דורות ולהיות בטוחים שצור ישראל לא יכזב ולא ישקר.

החזרה לארץ מובטחת, ואתה תבוא החרות האמתית.